

Іван ЧЫГРЫНАЎ:
"Я ХАЧУ
ПРАВЕСЦІ СВОЙ
НАРОД
СЦЯЖЫНАМІ
ГІСТОРЫІ".

1, 3

ДЗІЦЯЧЫ
ПАРЛАМЕНТ —
ГЭТА ВАМ
НЕ "ДЗІЦЯЧЫЯ
ГУЛЬНІ".

2

Сто
артыкулаў
з гісторыі
Беларусі.
БНР: ЦЯРНЫСТЫ
ШЛЯХ.

2—3

ПЕРАПІСКА.
4

БЕЛАРУСКАЯ
МАЛАДЗЕЖНАЯ
ГАЗЕТА

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

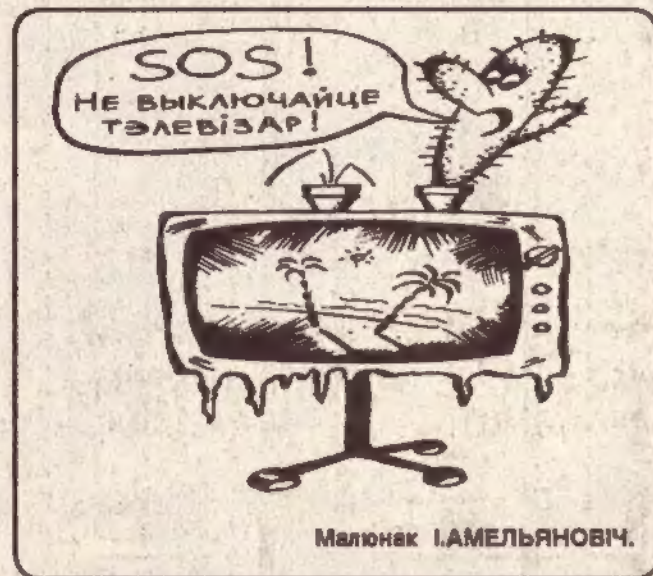
20 снежня 1994 г.

Аўторак

№ 137(13854)

Кошт у розніцу 40 рублёў

Выдаецца з 1921 года

Малюнак І.АМЕЛЬЯНОВІЧ.

Кур'ер "ЧЗ"

НОВЫ ГОД СУСТРЭНУЦЬ РАЗАМ

Разам адсвяткуюць навагодні святы школьнікі многіх брацкіх школ і іх цэфы — салдаты і афіцэры 80-й вёскавай механізаванай брыгады. Прадстаўнікі вайсковых калектываў павявалі ў школы і дэмавілілі аб сумесных рэвэліях і вечарах. У дэпартаменту з'явілася рэальная магчымасць пераканацца, што і ў арміі, якую ня-радка малююць чорнай фарбай, ёсць месца і для творчасці, і для паўнацэннага адпачынку.

ДЗЕНЬ БЕЛАРУСКАГА КІНО

Улічваючы значны ўклад беларускай кінематэграфіі ў адраджэнне нацыянальнай, культурнай і гістарычнай спадчыны, Прэзідэнт Беларусі выдаў указ, у якім паставіў: абвясціць 17 снежня Днём беларускага кіно і адзначыць яго штогод як прафесійнае свята.

ДАРАГАЯ ПРАПАЖА

На 190 мільярд рублёў прамых страт нанеслі навадомалы з'явіліся "гродзенскаму вытворчаму аб'яднанню "Кімавакно". Адміністрацыя аб'яднання заявіла ў міліцыю аб прапаві з цэха дэкаваў прыбораў для вымярэння супраціўлення. Прыборы ж — не простыя, а змяшчаюць у састве многа каштоўных металаў. Яны і прываблілі грабежнікаў. Цяпер тэхналагічная лінія, пакінутая ў рэзерве і без аховы, наўрад ці ажыве і пачне дзейнічаць у бліжэйшы час.

ПАДДАЙ ПАРЫ, "ДЗЯДОК"!

"Выздэж" з энергетычнага крызісу ў Магілёве вырашылі на старых паравозах пасты шматгадовай іх кансервацыі.

Адзін з іх падключаны для забеспячэння работы пральні чыгуначнага вузла і ацяплення адміністрацыйнага будынка дырэцыі па абслугоўванню пасажыраў. Здарылася так, што цэплетрасу сюды не прыйшлі — не было сродкаў. Вось і вырашчы стары лакаматыў. Па прыкладу чыгуначнікаў цэплетрасу праблему пачалі вырашаць тым жа шляхам і прамысловыя прадпрыемствы. Шкоўская мэблевая фабрыка ўзяла з Магілёўскага дэпо "запаснікі" для вырашчкі пары на тэхналагічныя патрэбы. На прадпрыемстве падключілі, што аранда яго будзе каштаваць у некалькі разоў танней, чым цэплетрас, акое прыходзіцца купляць па высокай цене. Чым добрая "дзядзі", дык гэта сваёй перапрацоўскай у паліве. Для іх падключэння мазут і агульнае, а таксама звычайнае дрэва.

БЕЛІНФАРМ.

ДЭЛЕГАЦЫЯ З ЭСЛІНГЕНА

У Маладзечна на працягу тыдня знаходзілася маладзечанская дэлегацыя з нямецкага горада Эслінгена.

Група з 12 чалавек і дзяўчат пазнаёмілася з горадам, сустрэлася з гарадской моладдзю, і запрасіла маладзечанцаў да сябе ў госці.

Мікола КАПЫЛОВІЧ.

НАРКОТЫКІ — НЕ ВЫЙСЦЕ

У апошнія гады на Беларусі стала вельмі вострай праблема наркаманы і ўзрасла колькасць злачынстваў, звязаных з ёй, спрад падлеткаў.

Як паказала сацыяльнае даследаванне, за перыяд з 1988 па 1993 год было зарэгістравана 86 непалаўчаных наркаманаў і 1272 спяжыцтва на непаўналетніх сродках (г.зн. час ад часу ўжываючых

наркотыкі). Коль ста непалаўчаных наркаманаў (ва ўзросце 14—17 год) былі прыцягнуты да кримінальнай адказнасці за ўчыненне злачынстваў у стане наркотычнага ап'янення і за супрацьзаконны абарот наркотычных сродкаў.

Святлана КУЛІКОВА.

ЗРУЧНАЯ МАГЧЫМАСЦЬ

Наспаздаваную магчымасць наведаць магазін ночно атрымалі наядуна мінскія пакупнікі. У горадзе з'явіўся першы ў рэспубліцы кругласутачны ўніверсам.

Працаваць у позні час пачаў магазін "Юбілейны", работнікі якога ў красавіку гэтага года сталі яго ўласнікамі. Прычым, уначы тут можна купіць тым ж прадукты, што і днём, і па тым жа цэнах, такіх, дарэчы, як і ў дзяржаўных магазінах. А акрамя беларускіх вытворцаў, багаты выбар прадуктаў у "Юбілейным" забяспечваюць з'ява каля 300 замежных пастаўшчыкоў. Сёння ўніверсам мае прамыя сувязі з фірмамі такіх краін, як Польшча, Бельгія, Германія, Англія, Чэхія, Славакія, Венгрыя.

Наталія ВАЛАКІДА.

САБАКА — ВОРАГ ЧАЛАВЕКА?

Правленне калгаса "Зялёда" Чачэрскага раёна вымушана было звярнуцца да палітэхнікі і спецыялістаў па адтрымліваў, каб тым жа добрую плату дапамаглі пазбавіцца ад іных чатырохнагіх апалячэжнікаў — сабак.

У апошні час атрылі бездомных "саброў чалавека" ўсё часцей і часцей нападваюць на жывялагадоўчыя фермы. Іх ахаварамі, як правіла, становяцца цяляты. А людзі падлічваюць страты — яны складаюць ужо дзесяткі мільянаў рублёў. Начныя вартаўнікі не ў стане абараніць фермы з дапамогай звычайнай дрэўлянай палкі.

РУСКА-АМЕРЫКАНСКІЯ ЗОРКІ У МІНСКУ

18 снежня, на дзень пазней запланаванага тэрміну, на канцэртнай пляцоўцы спарткомплексу "Дынама" адбыўся адзін у сталіцы рэспублікі канцэрт зорак сусветнай велічыні — руска-амерыканскага гурта "Парк Горкага". Каманда іграе ўжо рок і лірычныя блюзы, а жыве, працуе і выступае галоўным чынам на Захадзе.

"Москва-Калін" — так называлася шоу-праграма, з якой "Парк Горкага" выступіў у Мінску. Сталіца Беларусі ўваходзіла ў праграму вялікага турне каманды па гарадах Расіі і Латвіі, дзе іх чэпала сустрэлі аматары сучаснай музыкі.

Як было ў Мінску? Праба спадарожнікаў, беларускія фэны былі такімі ж гасціннымі, як і ў "калегі" ў іншых гарадах былой "Краіны Саветаў". Зала спарткомплексу "Дынама", рэзідэнцыя на некалькі тысяч месцаў, была запоўнена амаль цалкам. Клубы штучнага дыму, каларовы свет, феерверк і музыка не пакідалі ў спакоі вялікую маладзёжную тусюлку. Апаратура "Маршал" сведчанне сусветнага ўзроўню прадэнтаваанай музыкі. Пра ўсё гэта айтчыным музыкам даводзіцца ў большасці выпадках толькі марыць. Застаецца дадаць, што канцэрт прайшоў на высокім арганізаваным узроўні, і сталічная публіка, як і музыкі гурта "Парк Горкага", на-доўга запамінаць яго.

Уладзімір СТАРАСЦЕНКА.

Курсы валют на 19 снежня:

	Далар ЗША	Ням. марка
Скупка	9550	6054
Продаж	9550	6054
"Комплекс"	9550	9950
"Пріор"	9550	9950
"Дукат"	9550	9900

Пасля ўрокаў.

Фота Сяргея БРУШКО.

ЮБІЛЕІ

Іван ЧЫГРЫНАЎ:

"Я хачу правесці свой народ сцяжынамі яго гісторыі!"

Народнаму пісьменніку Беларусі Івану Чыгрынаву 21 снежня спаўняецца 60 гадоў. Яго творчасць — выдатная з'ява ў беларускай і ўсёй славянскай літаратуры. Напярэдадні свайго юбілею Іван Гаўрылавіч даў інтэрв'ю Беларускаму інфармацыйнаму агенцтву.

— Іван Гаўрылавіч, перад тым, як ісці да вас на размову, прачытаў вашы творы, думаю над пытаннем, каб пачаць з галоўнага...

— А яго ніхто не сфармулюе. Ніхто. Нават на момант спынення на нечым кароткім не-магчыма. Бо адразу ў вачы і ў душы паўстае жыццё з яго пра-блемамі. А ўсё больш і больш, асабліва, калі яны ўсё цяжэй вы-рашаюцца, як у наш час. Таму пытаў, як пачуваеш сябе, Іван Гаўрылавіч? Як збываюцца, людзі пытаюцца, пачынаючы гаворку пры сустрэчы. Можна гэта і ёсць асноўнае пытанне. А я і скажу: "Ды нічога. Толькі вольна набліжаецца канец года. І нека-жэтка становіцца. Быццам бы на-табе павіс цэлы свет". Аднымі словамі, пісьменнік — гэта з'ява ў найбольшай ступені грамад-ская. Немагчыма аддзіць далёка ад жыцця. Бывае, пойдзеш уз-доўж ракі, каб знайсці нейкі вы-ток ці проста табе патрэбнае месца. Ідзеш, ідзеш, ужо і рака

табе, здаецца, не патрэбна. Ад-дзілася яна. Ужо дакладна ве-даеш, што выйдзеш туды, куды намерыўся. А рака зноў наблізіцца. Так і жыццё. Што б мы былі за грамадскія людзі — пісьменнікі, вучоныя, жур-налісты, палітыкі ўрошце — каб не хвалілася нас усё гэта.

Мяне калісьці ўсе правакавалі пытаннем: палітык я ці не палітык. Канешне ж, пісьменнік — гэта таксама і палітык? Толькі ён ад-розніваецца ад палітыка, як за-раз прынята казаць, кар'ернага, у якога многае часта звязана з брудам, камямі, крайнасца-мі, гультаямі. У пісьменніку ўсё гэта пачынаецца з інтэлігентнай чысціні і эмацыянальнасцю.

Таму яго высновы часта ад-розніваюцца ад высноў палітыкаў-прафесіяналаў, якія нярэдка і грамадства, і само-жыццё падганяюць пад свае ідэі і фармулёўкі. Збудуюць палітычную, ідэалагічную кан-струкцыю і гоняць у яе цэлы на-

род. Мы і на сваім вяку гэта ба-чылі не раз.

У нас — у творчай інтэлігенцыі — усё гэта звязана з чысцінёю помыслаў. Зварок на горад людское, на спекуля-цыю пісьменнік ніколі не пой-дзе.

Вось таму, паўна, перад Но-вым годам, калі ўзвяхаеш тое, што адбылося ў нашай краіне, і цягне на роздум. Усё-такі мы грамадскія натуры. І без гра-мадскага мыслення, без гра-мадскай "работы" жыццё немаг-чыма.

— Кажуць, што 60 гадоў — гэта рубж, на якім зручна агледзецца, падсумаваць, што зроблена. Ці ўсё гэта — пры-рубж — журналісты прыду-малі?

— Не, гэта не прыдумка. Ёсць нейкая біялагічная законча-насць, акрамя ўсяго. Кожны че-лавец да пэўнага часу заканчвае сваю нейкую значную работу.

Многія людзі прыходзяць да гэ-тай даты з адчуваннем, што не-шта ўжо зроблена, што прый-шоў з добрым грузам да ня-воль аднакі, калі можна будзе даць сабе палёгу і абдумаць не-шта на будучыню. Так, за 60 га-доў я паспеў не толькі пачыць, але і напярэдадні. Праўда, ака-залася, што жыццё вельмі ка-роткае. У дваццаць гадоў здава-лася, што сорака гадоў — край

сваё, у трыццаць — што п'яд-дзят. А зараз думаеш, што яшчэ ёсць і восемдзесят... Я ўспамінаю, як Кандрат Кандра-тавіч Крапіва, заканчваючы пра-мову на сваім дзевянаццацігодзі-скай: "А цяпер запрашаю вас на сваё стагоддзе". Тады ўсе пасміяліся, а пасля пацешыліся яго мудрасцю. Ён жа і для нас гэта сказаў. Што трэба дажыць.

Працуючы над раманами прамінуў вайну, я змог выйсці на новыя далегавыя. У жанравым сэнсе, у ідэйным, проста ў мас-такім сэнсе. Як на прыродзе, часам. Думаеш, дайду да той мясіцыны напярэці. Пасля ўзбярэжжа на адзін узлоб, на другі, перад табою адкрываюцца такія сцяжыны, што пачына-еш ісці не так, як уздумуваў, а тры-маючыся той сцяжкі, якая здала-ся найлепшай. Вось так я прый-шоў да драматычнага...

— Давяйце трохі засяродзім увагу на вашых вяртальных рама-нах "Пяць перапыткаў", "Свае і чужыны", "Апраўданне крыві", "Вяртанне да вільі". Чаму вай-на, якую вы пачалі злучаць, за-няла такое значнае месца ў вашай творчасці?

— Пра вайну напісана шмат. І многае з таго, што напісана, ля-жыць мёртвам грузам. Не стану гадаць, ціпла гэта ці не ціпла, але скажу, што я яшчэ ў малады гады адчуваў: пра вайну пільваць

не так. Пасля маладыя тады пісьменнікі — Бондарэў, Кандра-тавіч, наш Быкаў — пачалі пісаць пра акупацыйную вайну. Усё гэта было зроблена цікава. Дый часта прабавалі. Але былі людзі не толькі на вайне, але і ў вайне. Мяне больш за ўсё займала тое, як яны паводзілі сябе пад акупа-цыяй. Чаму адны ішлі ў лес, другія сустракалі немцаў з зада-вальненнем, трэція прыглы-даліся, што будзе далей...

— Вы засяродзілі увагу на тым, пра што не пісаў ніводзін беларускі пісьменнік: на не-прыняцці народам чужынцаў, на пачынаючым супраціўленні...

— Размовы пра прыняцце во-рага, непрыняцце ворага — усё гэта выдумка крытыкаў, палітыкаў, розных партыйцаў. Ніводзін народ, які ведае сабе-цану, не прыме гвалту чужынца. Гэты выбар народам зроблены быў не ў час вайны, а яшчэ тады, калі ён толькі пачынаў жыць.

Ніводзін дастойны чалавек не змрыўся з тым, што чужак прыйшоў у яго хату, зняў боты і свае ачыны расцілае. Будзе супраціўляцца. А якія формы прыме супраціўленне — іншая справа. І нам вядома, хто стаў рухавіком гэтага супраціўлення. У кожнага народа — сваё ба-радаіно. У нас — гэта Хатынь...

(Заканчэнне на 3-й стар.).

"Уорлднэт"

"Еўраньюс"

"Суперчэннэл"

"TV-5"

КОЛЬ СУПРАЦЬ ВАЕННАГА УМЯШАННЯ

У Германіі абдурачца пасаджэнне дэпутатаў.

На перадаку дня — пытанне аб высад-цы нямецкіх салдат у Боснію. Федэраль-ны канцлер Гельмут Коль выступіў супра-ць уварвання нямецкіх войск. Ён за-явіў, што ў складзе міратворчых сіл у Боснію могуць быць салдаты розных краін Еўропы, але не нямецкія. Урокі з мінулага Германіі, лічыць Коль, папа-раджаюць яе аб неўмяшанні ў ваенныя канфлікты.

ПАДАРУНКІ "ПАЛЯЦЕЛІ" У РУМЫНІЮ

У Англіі поўным хорам ідзе па-дартукаў да Калідаў.

Міжнародная арганізацыя абароны дзяцей адраваіла з Англіі самалёт з падарункамі для дзяцей Румыніі. Ка-лядныя сюрпрызы атрымаюць 17 тысяч маленькіх хыхароў гэтай краіны.

У АЛБАНСКОЙ МЕНШАСЦІ — СВОЙ УНІВЕРСІТЭТ

У Македоніі з'явіўся албанскі ўніверсітэт.

Паводле статыстыкі, у Македоніі пра-жывае да 23 працэнтаў албанцаў. Па іх па-правадэннях і быў створаны ўніверсітэт, выкладанне ў якім вядзец-ца на роднай мове.

ТУРКІ ПАДТРЫМЛІВАЮЦЬ ЧАЧНЮ

Падзеі ў Чачні выклікалі ў Турцыі шматлікія пратэсты супраць дзеянняў Масквы.

У Анкары тысячы дэманстрантаў вы-казалі свідарнасць з каўказскай рес-публікай у адстойванні яе незалеж-насці.

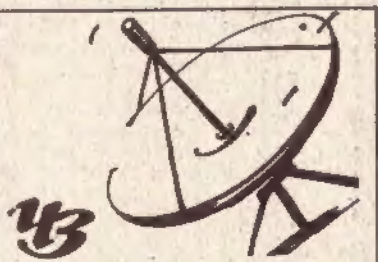

Газетна-выдавецкае
акцыянернае таварыства
"Маладняк"

прымае заяўкі на газетную паперу
(ф. 168, 84).

Тэлефоны: (0172) 68-27-21,
68-29-45.

ПАВЕДАМЛЕННІ, АТРЫМАНЫЯ ПА КАНАЛАХ СПАДАРОЖНИКАВАЙ СУВЯЗІ "ЧЫРВОНОЙ ЗМЭНЫ"

Дзякуем за вы-
пуск
Ларыса ДУДАРУК,
Людміла КАХАВЕЦ,
рэдактар
Наталія ВАЛАКІДА.

ЯК ПАДАРЫЦЬ ДАЧУ?

“Як набыць дачу і як аформіць перадачу ёй у спадчыну, мне вядома. А што патрэбна зрабіць, каб падарыць ёй дачу і родныя?”

К.АЛЯХОВІЧ, г. Наваградск.

Як паведамілі незалежныя эксперты нерухомасці, працэдура дарэння дачы ці ўчастка практычна поўнаўсюды адпавядае аператыву куплі-продажу. Але ёсць адрозненні ў памерах падатку. Пачынаючы з гэтага года, аформленне зводзіцца, перш за ўсё, да працэдур кадастравай ацэнкі зямельнага ўчастка. Пачаць патрэбна з напісання заявы ў мясцовы райвыканкам.

Там прызначаць час, калі спецыялісты будуць мець магчымасць правесці гвалюцкія прыёмы на месцы. Вы атрымаеце справку аб ацэнцы кошту зямлі. І вашаму участку прысвоіцца кадастравы нумар.

Да гэтага патрэбна яшчэ падпісаць пратакол узгаднення межаў з суседзямі. Калі ў вас добрыя адносіны і калі забіты раз і назавосяды —

усё нармальна. Калі ж ёсць спрэчныя пытанні, патрэбна іх вырашаць як мага хутчэй. Без падпісу хача б аднаго суседа пратакол не сапраўдны. Затым пратакол зварэаецца ў натарыяльнай канторы.

Даведку ад старшыні кааператыва, даведку ад адсутнасці арыштаў і забарон, даведку з падатковай інспекцыі вы атрымаеце за тыдзень-другі.

Калі на участку ёсць домік, то схема аналагічная: заява, тэхнічныя эксперты, выезд, агляд, замеры і ў канцы рахунак. Далей — натарыяльная кантора. Бярэце дарыцельна з пашпарта, уласнага мужа ці жонку з пашпартам (ён ці яна павінны пацвердзіць пагадненне на дарэнне) — і да натарыяса з усімі спраўкамі, пасведчаннямі, пратаколамі. Аформленне дарэння зойме 10 хвілін. Новаму ўладальніку застаецца зарэгістраваць дагавор і перафарміць пасведчання на сваё імя.

КОЛКІ АКЦЫЙ У РЕЭСТРЫ?

“Ці павінна выліска з рэестра акцыянераў адпавядаць асобна акцыі 1-га і 2-га выпуску і ці

ЁСЦЬ ПЫТАННЕ!

адназначна агульная колькасць акцый?”

А.АДАРОНІН, г. Мінск.

У “Палажэнні аб рэестры акцыянераў акцыянернага таварыства” гаворыцца, што выліска з рэестра акцыянераў павінна ўтрымліваць даныя “аб колькасці і катэгорыі (тыпе) акцый, запісаных у рэестры акцыянераў на імя зарэгістраванага асобы”.

Паколькі не адзначана, што патрэбна выліска акцыі першага і другога выпуску, то адназначна агульная колькасць акцый.

РАЗАМ — РАДАСЦЬ І СМУТАК

“Ці праймае, што ўпершыню за многіх дзесяцігоддзяў беларускія дэмаграфічныя фіксуеўцы стварылі, калі натуральны прырост насельніцтва наблізіўся да нуля?”

В.ВІШНЯЦКА, г. Салігорск.

Як сведчыць статystыка, за паўстагод у рэспубліцы нарадзілася 56 805 дзяцей. Лідарам сярод абласцей стала Брэсцкая, дзе з’явілася

на свет 9322 немейляці. Самы нізкі паказчык у Гродзенскай абласці — 6962 дзяці.

За гэты ж перыяд у Беларусі памерла 67 850 чалавек, што пераўтварыла паказчык мінулага года. Сярод іх, упершыню за многіх дзесяцігоддзяў беларускія дэмаграфічныя фіксуеўцы стварылі, калі натуральны прырост насельніцтва наблізіўся да нуля. У некаторых абласцях рэспублікі гэты паказчык мае адмоўнае значэнне. Спецыялісты тлумачаць такое становішча нестабільнасцю сацыяльна-эканамічнай сітуацыі ў рэспубліцы, значным пагаршэннем здароўя абсалютна ўсіх слоўў насельніцтва. На зніжэнні нарадлівасці адбілася і баяз некаторых жанчын нарадзіцца непалаўнажнае дзіця з-за ўплыву радыяцыі на генетычны код чалавека.

Вядома, што статыстыка — рэч непрадугаваная, таму ў ёй ёсць нават звесткі, ад чаго, як правіла, паміраюць жыхары рэспублікі. За 6 месяцаў бягучага года смерць забрала жыццё з-за моцнай цёглы ад алкаголю 9 1047 чалавек. Асабліва “любюць” да бахуса праявілі жыхары Мінска. Зафіксавана 296 выпадкаў атручвання спіртным, што прывяло да смерці. Самыя цяжары ў гэтым плане аказаліся Гродзенская абласць. Тут адбылося толькі 88 выпадкаў атручвання алкаголем. Смерць забрала за гэты перыяд жыццё 21 671 чалавека, якія пакутуе ад ішчэмнай хваробы сэрца. За паўстагод у рэспубліцы скончылі жыццё самагубствам 1679 жыхароў, былі забіты 534 чалавекі.

КАНКУРЭНТ РТУЦІ

“Няўжо няма рэчываў, якія могуць змяніць ртуть у тэрмометры, бо ртуть вельмі небяспечная?”

У.ТАРАСАЎ, г. Жодзіна.

Такія рэчывы ёсць. Гэта — галій.

Адна з нямецкіх фірм пачала выпускаць медыцынскія тэрмометры з галіем замест ртуті. Разбіцц галію і галію не так небяспечна, як звычайна. Галій метал менш ядвітна, чым ртуть, менш выправаецца і, да таго ж, становіцца вадкім толькі пры тэмпературы каля 29 градусаў Цэльсія. Галій, калі распаўсюдзіцца, то, як і ртуть, добра фіксуе тэмпературу цела хворца.

СУД НАД ДЫКТАРАМІ

У Эфіопіі распачаты працэс супраць былых дэячых вярхоўнага рэжыму.

Яны абвінавачваюцца ў знішчэнні тысяч жыхароў краіны пад час дыктатарства. Сярод залучаных названыя і былыя кіраўнікі Эфіопіі Менгісту Хайле Марьям, які прахывае зараз у Зімбабве.

“BRITISH AIRWAYS”

ЗБЫВАЕ АВІАЛІНІЮ

Кампанія “British Airways” прадае каледонскую чартэрную лінію — другую па велічыні ў Брытаніі.

Фірма “Inspirations” плаціць за яе 7,65 мільёна далаўраў, а астатніх 18,27 мільёна будзе выплачваць на працягу 5 гадоў.

НАВАГОДНЯЕ ТУРНЭ СЦЮАРТА

Напярэдадні Новага года Род Сцюарт будзе выступаць у Рыме — Жэневе.

Мільёны яго пахлоннікаў змогуць пачуць гэты канцэрт у прамым эфіры. Фундаатарам шоу стала вядомая кампанія — вытворца безалкагольных напій “Кока-Кола”.

Х’ЮСТАН СТАНЕ ЖОНКАЙ ЕПІСКАПА

Святае Ушні Х’юстан вяртаецца на вялікі экран. Выкарыстаў галоўную ролю ў фільме “Дэлаўэрскі” — краўдзіўца наступнага года з’явіцца ў стужцы “Жонка епіскапа”. Паводле слоў прадзюсера, якія маюць выдатны сцэнарый для фільма “Жонка епіскапа”, новае версія фільма, які быў зняты ў 1947 годзе і стаў класікай Галівуда.

УАЙМАН ІГРАЕ БЛЮЗЫ

У пачатку наступнага года выйдзе альбом з блюзамі Біла Уаймана.

Апошнія шэсць месяцаў ён запісаў на студыі “МІІ” у Бэркшыры, але праца над альбамом пакуль яшчэ не завершана. Як вядома, 58-гадовы музыкант быў раней бас-гітарыстам у групе “Ролінг Стоўнс”, якая пачынала менавіта з блюзаў.

ПРЭЗІДЭНТ У СПАЛНІ ГАНГСТЭРА

Прэзідэнт Аргенціны Карлас Менем у гэты выхадны наведвае Мямі і правядзе ноч у тым самым пані, дзе стаў вядомым амерыканскі гангстэр Іл Капоне.

У гэтыя нумары атэля “Балтымор”, які ў 20-я гады стаў прыпынкам Капоне, столь раскінулі ўручную, ёсць каміны, разлівае адрававацца вельмі прыгожы краўдзі на Мямі.

ВЯРТАННЕ ВІНАЛАВІХ КРУЖЭЛАК

Павелічэнне апошнім часам попыту на віналявыя кружэлы сведчыць пра тое, што іх рана пачалі ўжываць у дым.

Упершыню за 8 год продаж віналявых кружэлак у Амерыцы мільёны гораў розна павялічыліся. Іх выкарыстоўваюць такія вядомыя групы, як “Ніравана”, “Шуга”, “Грын Дэй”, а таксама група “Pearl Jam”, якая выпусціла віналявую кружэлку “Spin the Black Circle”.

ДЖЭКІ ЧАН НЕ ЎХВАЛЯЕ ШВАРЦЭНЕГЕРА

“Галівудскія зоркі Сігвард Сталоне і Арнольд Шварцэнегер сталі знаёмымі дзіцямі, каб выконваць свае трюкі”, — лічыць Джэкі Чан.

40-гадовы акцёр-мільянер не карыстаецца паслугамі касцёраў і свайх фільмаў сам вядзе машыны на вялікай хуткасці і падзе з вышнімі будынкаў. У выніку чаго і атрымаў 20 перамоў. “У фільме “Праўдзёна хлусна” Шварцэнегер выкарыстоўваў і дубляж, і камітэты, — гаворыць Чан. — Там практычна не было небяспечных сцен, у якіх бы ён браў удзел. І ганеўся тым, што ўсё рабіў сам”.

“Я хачу правесці свой народ сяжынамі яго гісторыі!”

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

—Зараз многія сцвярджаюць, што калі б яны пісалі гіпер, то пісалі б іначай. Нават Міхалі Улянухавіч, што ролю маршаў Жуківа зараз іграе бы не так, як тады. Вам ніколі не хавалася прапавіць у сваіх творах, перапісчы?

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

З маіх раманаў многа выкрэслілі. Нават назву рамана змянілі. “Свае і чужыны” — іх назва. У мяне раманы называюцца “Свае і чужыны”. Так ён для мяне называецца і зараз. Ад выкрэсленняў раманаў, вядома ж, пагубіліся. Але ў мае творы ніхто і нікога не дапісваў. Таму ў мяне няма ніякай патрэбы штосьці перапісчы. Я не адракуся ад ніводнага радка.

— Але ж для вашых герояў вайна жыцц не калец. Ці будзе працяг?

—Я не займаюся напісаннем гісторыі вайны і перыядычнай гісторыі вайны. Я займаюся перадачай таго, што жыццё. Зараз у мяне на стала рукапіс новага рамана “Памёрлі мы не ўсе”. Вайна падзяліла наш народ. Адна ваявала супраць немцаў, другая іх памежала і падлісала. Добра вядома колькасць партызан і падпольшчыкаў, але розныя звесткі пра колькасць тых, хто быў з немцамі. Іх таксама было няма. Праўда, пры гэ-

тым трэба памятаць, што на наш тэрыторыі было шмат калабарантаў з іншых краёў. Гермаіны Чырвонай Арміі ў чэрвені соракачвэртага года ўжо побач з Мінскам, а ў Мінску ў гэты час сабралася ўсебеларускі кангрэс. Восць гэтага падзея, якая фактычна замацавала падзел, і прыцягла мяне зараз. Партызанская частка народа засталася са сваёй зямлёй, каб яе адбудоўваць, калабаранцыя — падлісавецца, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Я абсалютна аднолькава адношуся да сваіх герояў. Ці гэта партызан, ці калабарант, ці чалавек, які проста хацеў перажыць ліхы час. Гэта мой творчы прынцып, маё крова, бо іначай не атрымаецца прэўдзівай карціны.

—Дажываю да Новага года, а там пачынаю.

—У апошнія гады вы зварнуліся да п’еса. Складваецца ўражанне, што мовай драмы вы вырашылі напісаць усю гісторыю Беларусі ў гэтых вайсковых падзеях і асобах.

—Я ж кажу, што калі пойдзе па ўлобках ды пагорках, дык абавязкова адкрыюцца новыя далёкія. Так і здарылася ў чарговы раз. Многіх перад сабою стоіць, на якім лажыцца новы раман, і ўгледзець з ачышчэння новае далявіна. А ачышчэння была пасля стварэння нашай дзяржавы, на новым гістарычным паваротку, калі мы зноў пачалі здавацца пра адраджэнне. Колькі жыццё, столькі адраджэння. Наша гісторыя перамяняе. То ў ёй узліццё, то моцны падзенне з наступнай кансервацыяй.

Вось мы зноў пачалі думаць пра дзяржаву. Ды дзяржаву не будзе без ідэі дзяржаўнай і нацыянальнай. А ідэя гэтая не створыцца без ведання гісторыі, без вяртання народу гістарычнай памяці. Без яе народ дзяржава і не патрэбна. Яму цяжка арыентавацца.

Колькі гадоў назад думаў, што калі будучы зварнуцца да п’есаў, дык усё супакоіцца. А народ не супакоіцца. Ён шмат больш незадаволены, чым пры большайшай. Паслухай народ на вуліцы, у чаргах, у трайбусах. Ён вельмі складаны, наш народ. Ён вельмі слаба гістарычна асветлены. Вывулі гісторыю нібыта сваю і не сваю. Адхіляе яе нельга. Яна ўсё ж такі наша. Усё гэта да гісторыі трэба ставіць з паважай, не ляжаць яе па плячы. А ў нас у сваёй бездаказ-

насці перад ёй могуць дайці нават да такіх рэчаў, як святкаванне Аршанскай бітвы, могуць дазваляць сабе з цяперашняга акупа пад Оршай страляць на Усход.

Мяне запрапілі на мітынг на плошчы Якуба Коласа. І першае, што я сказаў — нельга з гісторыяй абыходзіцца як хоць-які. Аршанскую бітву ўспрымаць як гістарычную, тая была. Помнік трэба ставіць. Але, крый Божа, не капаць там сям’я акоп і не страляць. Не страляць ні на ўсход, ні на захад, ні на паўдзень, ні на поўнач, бо крывёю зноўку ўчынемся. Гісторыя — не поле для палітычных гульняў.

Я адчуў, што цяпер вельмі патрэбны творы, якія павінны разнаструаваць гісторыю нашага народа. Патрэбны жывыя гісторыі, а ўпершыню самім ладзіцца гістарычныя пласты і ўвасабляць у мастацкіх вобразы.

Вось таму я і вярнуўся ў гісторыю, каб убацьчыць у нас народ і правесці сваё сучасніцкае па тых дарог, па якіх хадзілі нашы продкі.

—Колькі п’есаў напісаны?

—Пачаў з Рэгнеды, з хрышчэння Русі і Беларусі. П’еса ідзе ў тэатры імя Які Купалы і называецца “Зон” — не мейтава. Пад гэты ж загалоўкам выйшла кніжка п’еса.

За Рэгнедай напісана драма “Война” — пра вайну. За вайнай — п’еса “Брат караля”, пра Вялікага князя літоўскага Свідрыгайла, пры якім княства раскідалася на два: у Польшку і Віцебск праўдзі Свідрыгайла, а ў Троцку і Вілені — Жыгімонт. Праўда, не доўга. Ягэйла і

Жыгімонт былі аднымі палітыкамі і вялікі крыўлі, Свідрыгайла абдурылі і застрэлі.

Не адным са сталюў маіх знаходзіцца драма “Осці” — Альгердаў унук”. Гэта пра часы руска-беларускіх барацьбы з татарамі-манголамі і таксама пра вялікі разлом у Вялікім княстве Літоўскім. Напісана п’еса пра Аршанскую бітву “Чыстыя рэкі і мутныя воды”. За ёй — “Хадзілі мы паходзілі” — пра Ліхадзітрый II, загадкавага ліхвіна, які хацеў быць царом на Маскве. То быў чалавек шчыры, добра знаў латынь, аўстрыйскую, польскую, рускую, беларускую мовы, цыроўны круг. Вельмі адданы і таленавіты асветнік. А на самай справе тады мода была. Польская дзяржава тады ідэававалася. У самой Маскве кожны хацеў мець свайго царка, каб пазнавацца з галоўным трон. Балотніцкі удала скіраваў сваё знаходжанне на Беларусі, ачыніў гэтыя незалежнасці ліхвіна і зрабіў яго Ліхадзітрый II. Так што, гэта даўня тэма для беларускай літаратуры. Надрукавана п’еса ў часопісе “Спадчына”.

Пасля прыйшла чарга “Следчай справы Вацлава” пра пастанненне на Магілёўшчыне. Дарчы, дарма некаторыя сучасныя аўтары спрабуюць абвешчаць яго ў антысэміцызме. За ёй — п’еса пра XIX стагоддзе “Зайграй, зайграй, хлопчык” — пра Кроўскае паўстанне і Паўлюска Баграна. Тут я таксама раблю асцярожную гістарычную рэканструкцыю падзей.

Затым XIX стагод

